

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ
ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

АДРЕС: УЛИЦА "БРАТЯ МИЛАДИНОВИ" – ЮГ № 50
ТЕЛ.: 0336 / 62201, 62139 ; ФАКС: 0336 / 62872

E-mail: obaparv@parvomai.bg
<https://www.parvomai.bg>

ГОДИШНА ПРОГРАМА

**за развитие на читалищната дейност в община Първомай
през 2026 година**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е разработена в изпълнение на чл. 26а от Закона за народните читалища (ЗНЧ), съгласно представените предложения от председателите на читалищата в община Първомай за дейността им през 2026 година.

Чл. 2. (1) от Закона за народните читалища гласи:

„Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно същия закон целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с: развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си; запазване на обичаите и традициите на българския народ; разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание; осигуряване на достъп до информация.

Читалищата са средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции. Те са пазители на българските обичаи и традиции и с дейността си ги предават на младото поколение. Активно се развива любителското художествено творчество, организират се концерти, чествания и други събития, които обогатяват културния живот в малките населени места. В читалищата се събират и се разпространяват знания за родния край, осигурява се достъп до информация, поддържат се и се обогатяват библиотеките.

Дейността на читалищата е обезпечена със субсидия от държавния и общинския бюджети, собствени средства - членски внос, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и др. Средствата за читалищата се регулират и разпределят между тях от комисия, определена със заповед на кмета и по Механизъм, регламентиран от Министерството на културата, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление,

съгласно чл. 23, ал. 1 от Закона за народните читалища /ЗНЧ/.

На територията на община Първомай развиват дейност следните читалища:

№ по ред	Народно читалище	Населено място
1.	НЧ "Св. Св. Кирил и Методий-1894 г."	гр. Първомай
2.	НЧ "Пробуда кв. Дебър-1905 г."	кв. Дебър
3.	НЧ "Селска пробуда-1896 г."	с. Градина
4.	НЧ "Иван Вазов-1896 г."	с. Искра
5.	НЧ "Пробуда-1908 г."	с. Дълбок извор
6.	НЧ "Хр. Смирненски-1929 г."	с. Бяла река
7.	НЧ "Д. П. Орловски-1909 г."	с. Драгойново
8.	НЧ "Светлина-1926 г."	с. Караджалово
9.	НЧ "Максим Горки-1929 г."	с. Крушево
10.	НЧ "Народна просвета-1929 г."	с. Татарево
11.	НЧ "Развитие-1895 г."	с. Брягово
12.	НЧ "Зора-1897 г."	с. Езерово
13.	НЧ "Г. С. Раковски-1928 г."	с. Винаца
14.	НЧ "Еделвайс-1938 г."	с. Воден
15.	НЧ "Светлина-1937 г."	с. Буково
16.	НЧ "П. Тодоров-1929 г."	с. Православен

Всички читалища от община Първомай са вписани в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата. Управляват се от Настоятелства. Дейността им е обезпечена с държавна субсидия. Отстъпено им е правото на безвъзмездно ползване върху сградите, в които се помещават.

II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Цел:

Утвърждаване на читалищата в Община Първомай като културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

Приоритети:

1. Насърчаване и подкрепа на читалищата в Община Първомай за осъществяване на основните им дейности и приложението на актуални форми на работа, придаващи съвременна визия на читалищната дейност:

- Съхраняване и развитие на любителското художествено творчество и завоюваните позиции за работа с различни възрастови групи; привличане на младите хора като важен

фактор за насърчаване на социалната промяна;

- Запазване и разпространение на българските традиции, песни, танци и обичаи.

Насърчаване и подкрепа на читалищата в Община Първомай за издирване и възстановяване на обичаи от съответното населено място, популяризиране на местното нематериално културно наследство;

- Представяне на нови привлекателни форми за опознаване на миналото, традициите и културните постижения.

2. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери:

- Превръщане на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване, чрез ускорено навлизане на информационните технологии;

- Засилване на социалната значимост на народните читалища, работата им в полза на общностите в малките населени места /в т.ч. групи в уязвимо положение/. Формиране на читалището като място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности и др.;

- Укрепване на читалищната дейност в сътрудничество и партньорство с общината, с културните и образователните институции, с представители на бизнеса и НПО за реализиране на съвместни програми и проекти;

- Установяване на трайни и ползотворни контакти с народни читалища и самодейни колективи от други населени места на територията на страната, установяване на международни контакти, с цел популяризиране на наследеното нематериално културно наследство.

3. Развитие и поддържане на читалищната материално-техническа база:

- Чрез собствени приходи;
- Чрез дарения, организиране на кампании сред местната общност за почистване, поддържане и реновиране на материално-техническата база;
- Чрез средства от Общината;
- Чрез кандидатстване и реализиране на проекти.

III. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Библиотечна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват библиотечни и други информационни носители, чрез които се предоставят общодостъпни услуги за населението. Читалищата осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите работят и за привличане на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности, с помощта на различни методи и форми на

работа (уреждане на къртове с литература, срещи с ученици, литературни четения, честване на значими годишнини на български и международни автори, отбелязване на Ден на библиотекаря и др.), се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд.

Основните задачи и усилия са насочени към:

- превръщането на библиотеките в информационно-образователни центрове за хората от различни възрасти;
- попълване и обогатяване на библиотечните фондове с нови и интересни заглавия от различни области на знанието;
- утвърждаване на библиотеките като обществени, информационни и културни центрове, осигуряващи равен достъп за всички до многообразието на знания, идеи и мнения.

2. Художествена самодейност

Читалищата в община Първомай са място за развитие на любителското творчество. В тях съществуват и развиват дейност различни по своя обхват самодейни формации.

В голямата си част това са основно фолклорни състави – музикални и танцови, групи за изворен фолклор, певчески групи.

Важно място в културния живот заемат утвърдените културни традиции. За привличане на все повече и млади хора към читалищната дейност се търсят нови формати на работа, разнообразяване на проявите от местен характер, умело съчетаване на традиции и иновации. Ежегодните културни прояви и традиционни празници спомагат за изява на постоянно действащите групи и индивидуални изпълнители, за приемствеността между поколенията и обмяна на добри практики, тъй като те са предназначени за всяка възрастова група и се проявяват във всички сфери на изкуството.

3. Културно-просветна дейност

Читалищата ежегодно организират изяви по различни поводи, чествания, годишнини от местен и национален характер. За реализирането на инициативите се търси подкрепата на детски градини, училищните ръководства и местни организации, с които се работи на добро ниво.

4. Работа по проекти

За да продължи да се развива културният живот в общината, е необходимо координирано сътрудничество с културните институти и използване възможността за кандидатстване по финансиращи програми с проекти за различни дейности и инициативи. С тяхна помощ читалищата ще допринесат за задоволяване на определени обществени потребности. Това е възможност за всяко едно читалище да реализира своята цел чрез осигуряване на алтернативно финансиране.

5. Дейности по програмата за 2026 г.

№ по ред	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК	ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА
I.	Библиотечна дейност			
1.	Уреждане и поддържане на читалищните библиотеки	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Обогатяване на библиотечния фонд	Постоянен	Читалищата	Собствени средства; Проекти; Дарения
3.	Мероприятия за повишаване на читателския интерес - представяне на нови книги, литературни четения, изложбени кътове с книги и др.	Календарен план на читалището	Читалищата	Собствени средства; Проекти
4.	Предоставяне на компютърни и интернет услуги за населението	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
II.	Художествена самодейност			
1.	Развиване и подпомагане дейността на съществуващите самодейни групи и клубове и създаване на нови	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Участия във фестивали, конкурси, събори на общинско, регионално и национално ниво	Покани за участие	Читалищата	Собствени средства; Културен календар; Община Първомай, Спонсори
3.	Съхраняване и популяризиране на местните обичаи и традиции	Постоянен	Читалищата	Собствени средства

4.	Запознаване на подрастващото поколение с местните традиции и празнично-обредния календар.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
III.	Повишаване на квалификацията и надграждане на знания			
1.	Проучване на добри практики от водещи културни организации	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Повишаване на квалификацията на служителите в читалищата	Постоянен	Читалищата; Общината; Регионална библиотека	Собствени средства; Проекти
IV.	Културни и образователни мероприятия. Мероприятия за социално включване и взаимодействие			
1.	Организиране и провеждане на мероприятия, свързани с общински, регионални и национални празници.	Културен календар на общинско, областно и национално	Читалищата и Община Първомай	Собствени средства; Културен календар; Община Първомай
2.	Включване в инициативи, организирани от Общината	Културен календар	Община Първомай	Собствени средства; Община Първомай
3.	Чествания на бележити дати и годишнини	През годината	Читалищата	Собствени средства; Община Първомай
V.	Поддръжка, ремонт и модернизиране на МТБ			
1.	Ремонтни дейности при възможност за кандидатстване по проекти.	По програми	Читалищата	Собствени средства; Проекти
VI.	Разработване и реализиране на проекти			
1.	Участие в проекти на Министерство на културата и Европейски програми	Покани за участие	Читалищата	Собствени средства; Оперативни програми
VII.	Партньорства и популяризиране на дейността			

1.	Създаване на партньорства с други културни организации, клубове, училища и детски градини, НПО, медии, бизнес и др.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Популяризиране на образователни и културни прояви в местните медии	Постоянен	Читалищата; Община Първомай	Собствени средства

Културен календар на Община Първомай през 2026 г.

№	Организатор	Мероприятие	Източник на финансиране
1.	О НЧ "Св. Св. Кирил и Методий-1894г.", гр. Първомай	XXII-ти Празник на виното и винопроизводството „Първомай 2026”	Община Първомай
		3-ти март -Тържествено честване Освобождението на България	Община Първомай
		Празник на града и общината – 1 май	Община Първомай
		53-ви Майски културни тържества „Първомай 2026”	Община Първомай
		Първи юни - Ден на детето	Община Първомай
		Тържествена заря-проверка по случай 2 юни – Ден на Ботев и загиналите за свободата и независимостта на България	Община Първомай
		XXVI-ти Празник на тракийската народна музика и песен „Първомай 2026”	Община Първомай
		Есенни празници „Първомай 2026 г.“	Община Първомай
		Национална литературна награда за поезия „Слав Хр. Караславов”	Община Първомай
	Танцов клуб „Тракийка“	Коледни и новогодишни празници	Община Първомай
		Национален фолклорен фестивал "Среща в Тракия"	Община Първомай
	ОбА гр. Първомай, кв. Любеново	Традиционен събор "Спасовден" - Организиране и водосвет	Община Първомай
		Празник "Богоявление" (Йордановден) - Организиране и провеждане	Община Първомай

2.	НЧ "Пробуда-1908 г.", с. Дълбок извор	"Трифон Зарезан"-Ден на лозаря и винопроизводителите	Община Първомай и/или собствени средства
		Храмов празник "Спасовден"-Храмов празник на селото	Община Първомай и/или собствени средства
		4-ти празник на зимнината - 17.10.2026 г.- Есенни съкровища в буркани	Община Първомай и/или собствени средства
		XXV-та творческа среща на оркестри-25-ти събор на оркестрите за народна музика Д. извор	Община Първомай и/или собствени средства
3.	НЧ "Селска пробуда-1896 г.", с. Градина	Провеждане на Деня на винаря и лозаря-м.02.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Общоселски Великденски празник-м. 04.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Общоселски събор "Св. Кирик и Юлита"-Организиране и провеждане - м. 07.2026 г	Община Първомай и/или собствени средства
		130 г. НЧ "Селска пробуда-1896 г.-ЮБИЛЕЙ	Община Първомай и/или собствени средства
4.	НЧ "Христо Смирненски-1929 г.", с. Бяла река	Бабинден	Община Първомай и/или собствени средства
		3-ти март "Ден на Освобождението на страната"	Община Първомай и/или собствени средства
		Първи юни "Ден на детето"	Община Първомай и/или собствени средства
		Общоселски събор "Свети Илия" - Храмов празник	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на християнското семейство	Община Първомай и/или собствени средства
5.	НЧ "Пробуда-1905 г.", гр. Първомай, кв. Дебър	Тодоровден - 28.02.2026 г. Общински традиционен празник-Награди за конни надбягвания, отборни спортни игри, футбол, озвучаване, тематична украса	Община Първомай и/или собствени средства
		Национален празник на България 3-ти март-Национален празник на България. Литературно-музикална програма	Община Първомай и/или собствени средства
		За масов събор и курбан "Гергьовден" - 06.05.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Петровден - 29.06.26 г. - събор на кв. Дебър-Музикална програма, атракции, ритуали	Община Първомай и/или собствени средства

		Празник "Св. Пантелеймон" - 27.07.2026 г.-За курбан на параклис "Св. Пантелеймон"	Община Първомай и/или собствени средства
		За Коледа и Новогодишни празници	Община Първомай и/или собствени средства
6.	НЧ "Зора-1897 г.", с. Езерово	Бабинден	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на самодееца	Община Първомай и/или собствени средства
		8-ми март	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на детето	Община Първомай и/или собствени средства
		Коледа	Община Първомай и/или собствени средства
		Великден	Община Първомай и/или собствени средства
		Традиционен събор "Петровден"	Община Първомай и/или собствени средства
7.	НЧ "Народна просвета-1929г.", с. Татарево	Бабинден	Община Първомай и/или собствени средства
		Трифон Зарезан	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на самодееца	Община Първомай и/или собствени средства
		8-ми март	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на детето	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на християнското семейство	Община Първомай и/или собствени средства
		Коледна седянка	Община Първомай и/или собствени средства
		Общоселски събор	Община Първомай и/или собствени средства
		Празник на тиквата	Община Първомай и/или собствени средства
		Празник на киселото зеле	Община Първомай и/или собствени средства
8.	НЧ "П. Д. Орловски-1909г.", с. Драгойново	Освобождението на България - 03.03.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Осми март - Ден на жената - 08.03.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Великден - 12.04.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Събор "Петровден" - 29.06.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
9.	НЧ "Развитие-1895 г.", с. Брягово	Традиционен събор - Организиране и провеждане	Община Първомай и/или собствени средства
10.		Фестивал "Фолклор от югоизтока"	Община Първомай и/или собствени средства

	НЧ "Светлина-1937 г.", с. Буково	Традиционен събор "Петровден"	Община Първомай и/или собствени средства
11.	НЧ "Еделвайс-1938 г.", с. Воден	Баба Марта	Община Първомай и/или собствени средства
		8-ми - Ден на жената	Община Първомай и/или собствени средства
		1 юни - Ден на детето	Община Първомай и/или собствени средства
		Коледно тържество	Община Първомай и/или собствени средства
12.	НЧ "Георги С. Раковски -1928 г.", с. Виница	08.03.2026 г. - Международен ден на жената	Община Първомай и/или собствени средства
		Храмов празник Св. "Георги Победоносец" 06.05.2026 г. - Курбан за жителите на селото за откриване на новата земеделска година	Община Първомай и/или собствени средства
		Традиционен събор на с. Виница - м. 08.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Международен ден на ромите - 08.04.2026 г. - /награди и грамоти/	Община Първомай и/или собствени средства
		Ден на християнското семейство	Община Първомай и/или собствени средства
13.	НЧ "Светлина-1926 г.", с. Караджалово	Бабинден - 21.01.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Сирни заговезни - 22.02.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		100-годишнина на читалището - м. 05.2026 г. - Годишнина	Община Първомай и/или собствени средства
		Събор "Всичко българско и родно" - Фолклорен празник и събор	Община Първомай и/или собствени средства
14.	НЧ "Ив. Вазов-1896г.", с. Искра	130 години НЧ "Ив. Вазов-1896г." - Отбелязване на 130 г. от основаването на читалището	Община Първомай и/или собствени средства
		Събор "Успение на Пресвета Богородица" 01.08 - 15.08.2024 г.	Община Първомай и/или собствени средства
15.	НЧ "Д-р Димо Тодоров-1929 г.", с. Православен	Бабинден 21.01.2026 г. - Тържество с жените от селото	Община Първомай и/или собствени средства
		Празник на лозаря "Трифон Зарезан" - Организиране и провеждане	Община Първомай и/или собствени средства
		8-ми март - Празник на жената - тържество в читалището и клуба на пенсионера	Община Първомай и/или собствени средства

		Отбелязване на мюсюлмански празник "Рамазан Байрам" - 03.05.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Честване на църковния празник "Св. Дух" - 05.06.2026 г.	Община Първомай и/или собствени средства
		Провеждане на традиционен събор "Света Неделя"	Община Първомай и/или собствени средства
		Международен ден на възрастните хора - 01.10.2026 г. - Съвместно с клуба на пенсионера	Община Първомай и/или собствени средства
		Коледно-новогодишно тържество - Подаръци за деца	Община Първомай и/или собствени средства
16.	НЧ "Максим Горки-1929 г.", с. Крушево	Бабинден	Община Първомай и/или собствени средства
		Трифон Зарезан	Община Първомай и/или собствени средства
		8-ми март - Празник на жената	Община Първомай и/или собствени средства
		1-ви юни - Ден на детето	Община Първомай и/или собствени средства
		Традиционен събор "Петковден" - Общоселски събор. Организиране и провеждане	Община Първомай и/или собствени средства
		Коледно-новогодишни празници	Община Първомай и/или собствени средства

IV. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Материално-техническата база на читалищата включва сграден фонд (който е общинска собственост), оборудването и обзавеждането на библиотеки, салони, зали и други помещения. Основните задачи, по които ще се работи и през 2026 г., са свързани със създаване на по-добри условия за потребители, самодейци и персонал.

V. ФИНАНСИРАНЕ

Обеспечаването на дейностите през 2026 г. ще се осъществява чрез финансиране от:

- Държавната субсидия, разпределена съгласно изискванията на Закона за народните читалища и указания на Министерството на културата;
- Общинско финансиране – Културен календар на община Първомай за 2026 г.;
- Кандидатстване с проекти към Министерството на културата и други национални програми и Европейски програми и проекти;
- Други източници (членски внос, такси, дарения и др.).

VI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Изпълнението на Програмата ще даде възможност за реализация на набелязаните цели, задачите и основните дейности. Успешното им изпълнение ще спомогне за:

- опазването и съхраняването на културното и историческо наследство във времето на глобализация и утвърждаване на празници и събития, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на бъдещите поколения да се запознаят с миналото на родния край;
- подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора и талантливите дарования;
- уреждането и поддържането на библиотечните колекции ще подпомогне образователния процес в посока на получаване на нови знания;
- реализирането на разнообразни и иновативни инициативи ще допринесе за обогатяване на културния живот в общината;
- усвояването на знания за новите информационни технологии ще отвори врата към необятното глобално пространство.
- Изпълнението на тази програма ще има съществен принос за постигане на интегриран подход за развитие на образованието и културата и превръщането на народните читалища не само в духовни, но и в съвременни информационни центрове като привлекателно и притегателно място за хората.

Забележка: Програмата за развитие на читалищната дейност е разработена и изготвена на база внесени предложения от председателите на народните читалища на територията на община Първомай. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете на отделните читалища и е отворена за допълнения.

Изготвил: Даниела Драгославова

Директор поделение „Образование и култура“

Съгласувал: Радослава Ставрева

Заместник-кмет на Община Първомай